

Valitus osittaista virkavapaata koskevasta päätöksestä

Aluehallitus 13.02.2023 § 43
225/01.01.03/2023

Valmistelija Hakala Anette
Näls Carina

Lisätietoja: puhelinnumero: 040 744 1227, etunimi.sukunimi@ovph.fi

Pohjanmaan yhteisen lapsi- ja perhesosiaalityön yksikön esihenkilö on jättänyt 19.12.2022 valituksen Pohjanmaan hyvinvointialueen kuntayhtymässä tehdystä kielteisestä päätöksestä, joka koskee osittaista virkavapaata (osa-aikatyö). Kuntaliiton ja voimassa olevan oikeuskäytännön mukaan virkavapauspäätökset ovat valituskelpoisia. Oikaisuvaatimus tehdään aluehallituksen ja lautakunnan sekä niiden jaoston ja alaisen viranomaisen päätöksestä asianomaiselle toimielimelle (laki hyvinvointialueesta 139 §). Tässä tapauksessa oikaisuvaatimus osoitetaan aluehallitukselle, koska kuntayhtymän olemassaolo lakkasi 1.1.2023 ja toiminta siirtyi hyvinvointialueelle.

Virkasuhteiden osalta hyvinvointialue päättää yksipuolisesti esim. viran perustamisesta ja lakkauttamisesta sekä sen muutoksista. Tämäntyyppiin päätöksiin voi hakea muutosta. Virat voivat olla osa-aikaisia. Pääsääntönä on, että virassa olevalla viranhaltijalla on 100 % virasta (joka voi olla koko- tai osa-aikainen). Jos viranhaltija haluaa työskennellä osa-aikaisesti (vähemmän kuin 100 % virastaan), hän hakee virkavapaata. Työnantaja tekee päätöksen virantoimitusvelvollisuuden määräaikaisesta muuttamisesta. Tapauksissa, joissa muutos perustuu viranhaltijan persoonaan liittyviin tekijöihin, jotka vaikuttavat myös virantoimituksen sisältöön, tulee päätös katsoa valituskelpoiseksi (vrt. KHO 2014:99). Tämäntyyppiseen päätökseen voi hakea muutosta kunnan ja hyvinvointialueen viranhaltijasta annetun lain 50 §:n mukaisesti. Valitus on liitteenä (liite sisältää henkilötietoja, joten sitä ei saa julkaista verkkosivuilla).

Sellaisten vapaiden osalta, joista ei ole mainintaa laissa tai työehtosopimuksessa, vapaasta päättää työnantajan edustaja harkinnan mukaan. Esihenkilön tulee ottaa harkinnassa huomioon toiminnan tarpeet sekä työyhteisön ja työntekijän tilanne ja tarpeet. Jotta henkilöstöasioissa voidaan menetellä mahdollisimman pitkälti tasavertaisesti, on asiasta laadittu soveltamisohje. Ohjeessa painotetaan toiminnan turvaamisen tärkeyttä. Toiminnan turvaamistapa ratkaistaan tapauskohtaisesti. Ajankohdalla saattaa olla suuri merkitys sille, voidaanko vapaa myöntää.

Muutosta vaativalla viranhaltijalla on ollut hyvinvointialueelle siirtyessään aikaisemman organisaation myöntämä päätös osa-aikatyöstä vuodeksi 2022. Syksyllä 2022 viranhaltija esitti hyvinvointialueen ohjeisiin viitaten toiveen, että hänen virkansa muutettaisiin pysyvästi osa-aikaiseksi. Sosiaalihuollon lapsi- ja perhesosiaalityön päällikkö Anette Hakala on tulostyöyksikön esi- ja vastuuhenkilön ominaisuudessa ilmoittanut, että työnantaja ei ole valmis muuttamaan virkaa osa-aikaiseksi. Sen jälkeen viranhaltija haki osa-aikaisuutta vuodeksi 2023. Viranhaltijan kanssa on käyty esimieskeskustelu ennen kuin hakemuksesta tehtiin päätös.

Kyseinen viranhaltija toimii johtavana sosiaalityöntekijänä Pohjanmaan hyvinvointialueen pitkäjänteisessä lapsi- ja perhesosiaalityössä, jossa on yhteensä kaksi johtavan sosiaalityöntekijän virkaa. Johtavat sosiaalityöntekijät ovat avainasemassa, sillä he toimivat sosiaalityöntekijöiden ja sosiaaliohjaajien lähiesihenkilönä, johtavat asiakastyötä ja henkilöstöä, kehittävät toimintaa ja toimivat oman alansa asiantuntijoina. Hyvinvointialueen ensimmäistä toimintavuotta on leimannut suuri työvoimapula sosiaalihuollossa, mm. johtavien sosiaalityöntekijöiden puute on ollut tuntuva. Työprosesseja johtavia lähiesihenkilöitä tarvitaan kokoaikaisesti, ei pelkästään rekrytointivaikeuksien vuoksi, vaan myös siksi, että heillä on tärkeä asema lähiesihenkilön roolissa. He johtavat ja tukevat henkilöstöä asiakastyössä. Viranhaltija on viitannut osa-aikaisuushakemuksensa

perusteluna henkilökohtaiseen tilanteeseensa. Sosiaalihuollon päällikkö on tässä tapauksessa mm. selvittänyt ja käynyt läpi yhdessä viranhaltijan kanssa muut vaihtoehdot työntekijän työkyvyn ja hyvinvoinnin tukemiseksi ja hänen osaamisensa hyödyntämiseksi.

Päätös osa-aikatyötä koskevan hakemuksen hylkäämisestä on tehty huolellisen harkinnan jälkeen ottaen huomioon henkilöstötilanne, kokoaikaisten sosiaalityöntekijöiden tarve toiminnassa ja työntekijöiden tasavertainen kohtelu. Ennen hakemuksen hylkäämispäätöstä työntekijän kanssa on selvitetty ja hänelle on tarjottu muita vaihtoehtoja hänen työkykynsä tukemiseksi.

Hyvinvointialuejohtaja Kinnunen Marina

ehdottaa, että hallitus päättää asiasta aikaisemmin tehdyn päätöksen mukaisesti. Tämänhetkinen henkilöstötilanne ja esihenkilöiden tärkeä rooli henkilöstö- ja työnjohdossa huomioon otettuna ei osa-aikaiseen virkavapaaseen ole tässä tapauksessa mahdollisuutta.

Päätös:

Hallitus päätti jäsen Peter Sjöqvistin ehdotuksesta, jota Gösta Willman ja Rainer Bystedt kannattivat, että asia palautetaan jatkovalmisteluun, jotta asiasta saadaan lisätietoa.

Jakelu